

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 16.05.1975, sp. zn. 4 Tz 21/75, ECLI:CZ:NS:1975:4.TZ.21.1975.1

Číslo: 54/1975

Právní věta: Účelem ochranného dohledu je přispět k dalšímu posílení ochrany společnosti před protispolečenskou činností osob zvláště narušených, jakož i k dovršení nápravy odsouzeného. Ochranný dohled tedy přichází v úvahu především u recidivistů a dále pak u osob poprvé odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, u nichž asociální způsob života a morální narušení je takového rázu, že bez uložení ochranného dohledu není možno dosáhnout jejich resocializace.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 16.05.1975

Spisová značka: 4 Tz 21/75

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochranný dohled

Předpisy: 44/1973 Sb. § 4 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 54/1975 sb. rozh.

Účelem ochranného dohledu je přispět k dalšímu posílení ochrany společnosti před protispolečenskou činností osob zvláště narušených, jakož i k dovršení nápravy odsouzeného. Ochranný dohled tedy přichází v úvahu především u recidivistů a dále pak u osob poprvé odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, u nichž asociální způsob života a morální narušení je takového rázu, že bez uložení ochranného dohledu není možno dosáhnout jejich resocializace.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 16. 5. 1975 sp. zn. [4 Tz 21/75.](#))

Nejvyšší soud ČSR ke stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR zrušil rozsudek okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne

5. 11. 1974 sp. zn. 3 T 381/74, pokud jím obviněnému byl uložen podle § 4 odst. 2 zák. č. 44/1973 Sb. též ochranný dohled v rozsahu § 2 odst. 1 cit. zák. na dobu 3 roků.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 11. 1974 sp., zn. 3 T 381/74 byl obviněný L. D. uznán vinným trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák., že v době od 12. 5. 1974 do 14. 8. 1974 v Ústí nad Labem bezdůvodně nikde nepracoval a nechal se živit svou matkou H. K., která mu poskytovala drobné finanční částky a stravu. Dále byl uznán vinným přečinem proti pracovní kázní podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., který spáchal tak, že jako dělník n. p. Sfinx v Ústí nad Labem v průběhu měsíce dubna a května 1974 vynechal bezdůvodně 24 pracovních směn a způsobil této organizaci škodu ve výši 836,40 Kčs, neboť tato částka musela být vyplacena ostatním pracovníkům na přesčasových příplatcích. Za to byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny. Podle § 4 odst. 2 a § 3 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb. byl mu uložen ochranný dohled na dobu tří let v rozsahu uvedeném v § 2 odst. 1 tohoto zákona. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 21. 11. 1974.

Zákon byl porušen ve výroku o ochranném dohledu uloženém podle § 4 odst. 2 zák. č. 44/1973 Sb. Podle tohoto ustanovení zákona může soud uložit ochranný dohled pachateli, kterého odsuzuje za úmyslný trestný čin nebo úmyslný přečin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nelze-li vzhledem k osobě pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu způsobu života, k prostředí, ve kterém žije a k povaze spáchané trestné činnosti očekávat, že bez ochranného dohledu povede řádný život pracujícího člověka. Při aplikaci tohoto ustanovení je třeba vycházet i z účelu ochranného dohledu vyjádřeného v § 1 odst. 1 cit. zák. tak, že účelem tohoto ochranného opatření je přispět k dalšímu posílení ochrany společnosti před protispolečenskou činností osoba zvláště narušených, jakož i k dovršení nápravy odsouzeného. Ochranný dohled tedy přichází v úvahu především u recidivistů a dále pak u osob poprvé odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, u nichž asociální charakter a morální narušení je takového rázu, že bez uložení takového ochranného opatření není možno dosáhnout jejich resocializace. To znamená, že musí jít o takového pachatele, který by bez takového opatření nebyly po výkonu trestu odnětí svobody schopen sám se znovu včlenit do pracovního procesu a žít řádným životem pracujícího člověka.

V projednávané věci okresní soud v odůvodnění výroku o uložení ochranného dohledu uvedl pouze tolik, že toto ochranné opatření bylo obviněnému uloženo proto, aby v budoucnu byl pod řádnou kontrolou a aby mu bylo včas zabráněno v páčání další trestné činnosti a dále proto, aby si obviněný vytvořil řádné předpoklady pro výkon práce. Otázkou, zda jsou u obviněného splněny předpoklady pro uložení ochranného dohledu uvedené v § 4 odst. 2 zák. č. 44/1973 Sb., se soud nezabýval.

Z provedených důkazů vyplývá, že obviněný přečin proti pracovní kázní, jímž byl uznán vinným, spáchal jako mladistvý a trestného činu příživnictví se dopustil krátce po dosažení osmnácti let věku. Přitom jde o pachatele, který byl poprvé soudně trestán. Obviněný, který je podle znaleckého posudku z oboru psychiatrie charakterizován jako osoba se sníženými duševními schopnostmi, vyrůstal v prostředí, v němž nebyl důsledně veden k osvojení potřebných společenských návyků. Z toho tedy nelze dovodit, že tu jde o obviněného, který je tak narušen, že by výkon trestu odnětí svobody k jeho trvalé nápravě zcela nestačil a že by se tedy nedosáhlo jeho převýchovy. Naopak je odůvodněn předpoklad, že vzhledem k shora uvedeným okolnostem postačí k nápravě tohoto dosud netrestaného obviněného výchovného působení během výkonu trestu, tj. souhrnného působení stanoveného pořádku, kázně a pracovní výchovy včetně kulturně výchovného vlivu, a že tedy lze předpokládat, že u něho bude účel trestu splněn a že se po propuštění z výkonu trestu sám zařadí do pracovního procesu a bude se chovat jako řádný občan. Není proto odůvodněn závěr, že v daném případě je nutno k dovršení jeho nápravy uložit ochranný dohled. Jestliže okresní soud toto ochranné opatření uložil, porušil zákon v ustanovení § 4 odst. 2 cit. zák.

Nejvyšší soud ČSR proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným rozsudkem okresního

soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 11. 1974 sp. zn. 3 T 381/74 byl ve shora uvedeném rozsahu porušen zákon v neprospěch obviněného a tento rozsudek ve výroku o ochranném dohledu podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil.